

Kontrola zamestnancov OTP

autor : RNDr. Jana Motyčková

Zákon 412/2021 Z.z, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s treťou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 je účinný od 15.11.2021, upravuje aj Zákonník práce a ďalšie zákony.

V Zákonníku práce sa doplnilo :

§ 250b ods. 6 : "Ak počas účinnosti opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení alebo opatrenia pri ohrození verejného zdravia nariadených príslušným orgánom verejného zdravotníctva vydaných na základe osobitného predpisu, ktorým sa pre zamestnávateľa upravuje dočasné podmieňovanie vstupu na pracovisko príslušným dokladom, zamestnanec nepredložil zamestnávateľovi príslušný doklad preukazujúci skutočnosť podľa osobitného predpisu alebo zamestnanec, ktorý nepredložil tento doklad, odmietol možnosť bezplatného otestovania ponúknutú zamestnávateľom a zamestnávateľ mu z tohto dôvodu neumožnil vstup na pracovisko a výkon práce, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca bez náhrady mzdy, ak sa zamestnávateľ nedohodne so zamestnancom inak."

§ 250b ods. 7 : "Ak nebol vydaný osobitný predpis podľa odseku 6, zamestnávateľ môže postupovať podľa odseku 6, ak je to nevyhnutné na účely zabezpečenia ochrany zdravia pri práci podľa osobitných predpisov vrátane takého spôsobu organizácie práce, ktorý vylúči alebo zníži nebezpečenstvo šírenia prenosného ochorenia; v tomto prípade nejde o prekážku v práci na strane zamestnanca."

Zároveň podľa § 250ba "Podmienky zabezpečenia bezplatného dodania testov podľa § 250b ods. 6 určí vláda Slovenskej republiky." a § 252r : "Ustanovenia § 250b ods. 6 a 7 sa od 1. mája 2022 nepoužijú."

Do zákona 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia bol doplnený § 48 ods. 4 písm. ab) : "Úrad verejného zdravotníctva alebo regionálny úrad verejného zdravotníctva pri ohrození verejného zdravia nariaďuje opatrenia, ktorými sú : ...

ab) dočasné podmieňovanie vstupu zamestnanca na pracovisko zamestnávateľa preukázaním sa potvrdením o absolvovaní očkovania proti ochoreniu COVID-19, alebo potvrdením o prekonaní ochorenia COVID-19 alebo potvrdením o negatívnom výsledku testu na ochorenie COVID-19 alebo vykonaním testu na ochorenie COVID-19 u zamestnávateľa; potvrdenie, ktorým sa zamestnanec preukazuje **musí byť platné v zmysle nariadeného opatrenia**; úrad verejného zdravotníctva nariadi opatrenie na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky.

Podľa § 51 a § 52 zákona 355/2007 Z.z. sú fyzické osoby aj fyzické osoby podnikateľa a právnické osoby povinné plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia nariadené príslušným orgánom verejného zdravotníctva, vrátane opatrenia na základe § 48 ods. 4 písm. ab).

Vyhláška ÚVZ bola vydaná 24.11.2021 a **je účinná od 29.11.2021**. Od účinnosti vyhlášky, na základe podmienok uvedených vo vyhláške zamestnávateľ nesmie vpustiť na pracovisko zamestnanca, ktorý nepreukáže aspoň jednu z nasledovných skutočností (detailnejšie informácie nižšie) :

- Absolvovanie očkovania proti COVID-19
- Prekonanie ochorenia na COVID-19

- Negatívny výsledok testu na COVID-19
- Vykonane testu u zamestnávateľa na COVID-19

ďalej len „**príslušný doklad**“.

Ak pri vykonaní kontroly osoba vykonávajúca štátny zdravotný dozor zistí porušenie tejto povinnosti zamestnávateľa, **môže** na mieste nariadiť **okamžité uzatvorenie prevádzky** alebo jej časti na 30 dní (§ 55a ods. 1). Ak by zamestnávateľ nedodrжал toto opatrenie (uzatvorenie prevádzky), považuje sa toto konanie za osobitne závažné porušenie povinnosti podľa Živnostenského zákona, ktoré má za následok zrušenie živnostenského oprávnenia Živnostenským úradom.

Zamestnávateľ, ktorý nesplní svoju povinnosť na základe § 48 ods. 4 písm. ab) sa dopúšťa správneho deliktu podľa § 57 ods. 33 písm. b), za tento mu orgán verejného zdravotníctva **uloží** pokutu od 150 € do 20.000 €. Pri opakovanom porušení možno pokutu zvýšiť až na dvojnásobok.

U zamestnanca, ktorý z týchto dôvodov nebude vpustený na pracovisko, pôjde o prekážku v práci na strane zamestnanca bez náhrady mzdy (neplatené voľno), ak sa zamestnávateľ so zamestnancom nedohodli inak (napr. s náhradou mzdy, čerpanie dovolenky, práca z domu a pod.). Pri pracovnom voľne bez náhrady mzdy, ak ide o celodennú prekážku v práci :

- Zamestnávateľ oznámi prerušenie poistenia na SP;
- Do ZP zamestnávateľ oznámi kódom 2N. Zamestnanec, ak nie je za neho platiteľom poistného na ZP niekto iný, napr. štát, sa stáva samoplatiteľom – má povinnosť sa na ZP prihlásiť ako samoplatiteľ a platiť preddavky ako samoplatiteľ;
- Ide o dobu, ktorá sa posudzuje ako výkon práce na účely dovolenky.

Z vyhlášky účinnej **od 29.11.2021** vyplýva :

Na účely kontroly zamestnancov v súlade s § 48 ods. 4 písm. ab) zákona 355/2007 Z.z. a v súvislosti s §250b ods. 6 Zákonníka práce sa všetkým zamestnávateľom od 29.11.2021 nariaďuje na pracovisku a v iných priestoroch zamestnávateľa podmieňovať vstup na pracovisko a do iných priestorov zamestnávateľa len zamestnancovi v režime OTP. Pod režimom OTP sa rozumie, že zamestnávateľ môže vpustiť na pracovisko iba zamestnanca, ktorý sa preukáže, že :

1. je kompletne očkovaný. Za kompletne očkovanú osobu sa na tieto účely považuje:

- a) osoba najmenej 14 dní po aplikácii druhej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 s dvojdávkovou schémou, avšak nie viac ako jeden rok po aplikácii poslednej dávky,
- b) osoba najmenej 21 dní po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 s jednodávkovou schémou, avšak nie viac ako jeden rok po aplikácii poslednej dávky, alebo
- c) osoba najmenej 14 dní po aplikácii prvej dávky očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19, ak bola prvá dávka očkovania proti ochoreniu COVID-19 podaná v intervale do 180 dní od prekonania ochorenia COVID-19, avšak nie viac ako jeden rok po aplikácii poslednej dávky.

2. prekonal ochorenie COVID-19 v období pred nie viac ako 180 dňami. Za takúto osobu sa rozumie osoba, ktorá vie túto skutočnosť preukázať na základe pozitívneho výsledku RT-PCR testu.

3. sa preukáže negatívnym výsledkom testu na ochorenie COVID-19 (napr. RT-PCR test, LAMP test, antigénový test, nazálny test) nie starším ako 7 dní od odberu.

Vyššie uvedené potvrdenia je možné nahradiť digitálnym COVID preukazom EÚ, ak je vydaný. V opačnom prípade je potrebné tieto skutočnosti preukazovať dokladom, z ktorého je určiteľná identita preukazujúcej sa osoby.

Za účelom dodržania režimu OTP je zamestnávateľ povinný vykonávať pravidelné kontroly tak, aby bola splnená podmienka vstupu len zamestnanca v režime OTP.

Zákaz vstupu zamestnanca na pracovisko mimo režimu OTP sa nevzťahuje na osobu, ktorá na pracovisku alebo v iných priestoroch zamestnávateľa neprichádza do kontaktu s inou osobou.

Zamestnancovi, ktorý nepredloží zamestnávateľovi žiaden z uvedených dokladov musí zamestnávateľ podľa § 250b ods. 6 umožniť bezplatne sa otestovať, napr. v priestoroch zamestnávateľa, Ag samotesty.

Zároveň táto vyhláška uvádza, že za zamestnanca sa považuje aj "napr. dohody o pracovnej činnosti, dohody o vykonaní práce, dohody o brigádnickej práci študenta, zmluvy podľa Obchodného zákonníka (napr. podľa § 269 tzv. manažérske zmluvy) a pod.". Podotýkam, že zákon 355/2007 Z.z., na základe ktorého bola vyhláška vydaná (a povinnosti zamestnávateľa ustanovené) definuje zamestnanca ako osobu v pracovnoprávnom a obdobnom vzťahu (napr. pracovný pomer, dohoda) a žiak strednej školy pri praktickom vyučovaní a študent VŠ pri praktickej výučbe.